

چکیده مقالات

همایش ملی نوروز، میراث صلح

اسفند

۱۳۹۴

سرشناسه	همایش ملی نوروز، میراث صلح و دوستی (چهارمین: ۱۳۹۴: تهران)
عنوان و نام پدید آور	چکیده مقالات همایش ملی نوروز، میراث صلح/ به کوشش علیرضا حسن زاده: [برگزار کنندگان] پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری ... [و دیگران]
مشخصات نشر	تهران: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۰ ص
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۵۳-۹۰-۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	[برگزار کنندگان] پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، پژوهشکده مردم شناسی، مرکز اسناد فرهنگی آسیا...
موضوع	: نوروز -- کنگره ها
موضوع	: نوروز -- ایران -- کنگره ها
موضوع	: نوروز -- ایران -- آداب و رسوم -- کنگره ها
شناسه افوده	: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
رده بندی شنگره	: ۱۳۹۴ هـ ۸ / ۲ GT ۴۸۷۴
رده بندی دیویر	: ۳۹۴ / ۲۶۹۵۵
شماره کتاب شناسی	: ۴۱۷۰۰۱۱

پژوهشکده مردم شناسی

پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

عنوان: چکیده مقالات همایش ملی نوروز، میراث صلح
به کوشش: علیرضا حسن زاده
ویراستار علمی و ادبی: علیرضا حسن زاده
ناشر: پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۵۳-۹۰-۸
طراح جلد: اعظم امینی
حروفچینی و صفحه آرایی: زهرا آپند
لیتوگرافی و چاپ صحافی: چاپ کهن
نوبت چاپ: چاپ اول ۱۳۹۴
قیمت: ۱۵۰/۰۰۰ ریال

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان امام خمینی (ره)، ابتدای خیابان سی تیر، پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
تلفن: ۶۶۷۳۶۴۵۲-۶۰

نشانی اینترنتی: www.ichtobook.ir رایانامه: ch.publish@yahoo.com

پژوهشکده مردم شناسی پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری
Anthropological Research Center@gmail.com

فهرست مطالب

- ۱۵ دیباچه
۱۷ مقدمه دکتر سلطانی‌فر
۱۹ مقدمه مهندس سید محمد بهشتی
۲۱ مقدمه دکتر حسینی مکارم
۲۳ مقدمه دکتر حسینی قبادی
۲۵ مقدمه حجت الاسلام و المسلمین میثم امرودی
۲۷ معرفی ساختار علمی و اجرایی همایش

فهرست چکیده مقالات

- ۳۵ نوروژ، صلح نور، به‌های عصر صفوی
زهره زرشناس
۳۶ نوروژ، نمادی از هویت، هنر و مایه ایران
علی بلوکباشی
۳۷ نوروژ و اسطوره‌های ایرانی در فرایند صلح و عدالت
ناصر تکمیل همایون
۳۹ میر نوروژی، از آیین تا اجرا
قطب الدین صادقی
۴۱ نمایش‌های نوروژگانی
اردشیر صالح‌پور
۴۲ جستجوی معنای باروری و حیات دوباره در آیین‌های پیش بهاری...
پوپک عظیم‌پور
۴۴ نوروژ: آزمونی مغانه (گذر از ستیز به آشتی)
مهرداد ملک‌زاده

- ۴۶ آیین‌های نوروزی
مؤگان اسماعیلی
- ۴۷ احیای جاده ابریشم در حوزه نوروز، همگرایی، صلح
حسن شریعتی‌نیا
- ۴۸ نوروز در میان اقوام فیلی (لر، کرد و لک)
نصو بررکده
- ۵۰ نوروز فاطمه، د سرهنگ مردم و بازنمایی آن در رسانه: سفره هفت‌سین
علی‌آنی‌زاده
- ۵۲ ایران، سیم‌رخ اقوام حوزه نوروز
شبان میرشکرایی
- ۵۳ مردم‌نگاری نوروزی در فارس
بهمن رخمی، سمیه زارع، مریم محمدکریم
- ۵۴ مطالعه بینامتنی مضامین نوروزی در متن تاریخ گیتی‌گشا
سمانه کاکاوند
- ۵۵ بازنمایی جشن نوروز در آثار سفرنامه نویسان اروپایی در دوره صوری
کبری دادمحمدی
- ۵۶ بازنمود تصویری اساطیر نوروز در سفالگری اسلامی
سحر اسماعیل تهرانی
- ۵۸ بررسی انسان‌شناختی پیشواز نوروز در آذربایجان غربی
گیتی دشتکی
- ۵۹ بررسی ریشه‌های طبیعت دوستی در اساطیر ایرانی ریهوبین، ...

- ۶۰ بررسی مردم‌شناختی مناسک گذار در آیین‌های نوروزی قوم تالش
مریم صبری، کامل حسین اوغلو الله یووا
- ۶۱ جلوه‌های یاریگری آیین‌های نوروزی در فرهنگ مردم ایران
شایسته بهرامی سامانی
- ۶۳ بازتابی رسانه‌ای «هفت‌سین» در کشورهای حوزه تمدنی ایران
یده محبوبه سبز پیشخانی
- ۶۵ بررسی تأثیر نوروز در ایجاد فرهنگ صلح از طریق گردشگری
سیده یاسمین حسینی
- ۶۶ تبیین نوروز: شب و روز، ریش با مروی بر نظریات دکتر بلوکباشی
سودابه یوسف نژاد
- ۶۷ تشابهات فرهنگی نوروز و جشن بهارین ارمنیان و ارمنیان ساکن در...
محمود جنیدی جعفری، وحید رسید
- ۶۸ جایگاه سنت صله رحم در دید و بازدیدهای نوروزی
علی قمی اوینی
- ۷۰ جشن نوروز در سیستان
جواد اویسی
- ۷۱ نوروز تجلی صلح و دوستی در فرهنگ عامه
مصطفی جعفرزاده دستجردی
- ۷۲ روایت مراسم سلام نوروزی در دربار ناصرالدین شاه قاجار از...
مریم کیان
- ۷۴ اسفند خبر می‌دهد از رویش نوروز
داریوش ذوالفقاری

- ۷۵ نوروز باستانی تبلور یادبودهای مردگان در کاشان
عباسی ترابزاده
- ۷۷ نوروز: نقطه مشترک و متحد در میان انسان‌ها
آیین ترکمنی اذر
- ۷۹ جستاری در مضامین صلح و همزیستی ملل در نظام جهان‌شناختی...
زری خانی
- ۸۱ تجلی صلح و همزیستی در شمایل‌های فرهنگی
فرزانه عطابخش
- ۸۲ برگزاری جشن نوروز در ماب
خدیجه شمسی‌فر
- ۸۴ بنیان‌های طبیعی صلح و دوستی در آیین نوروز
داود غرایاق زندی
- ۸۶ نوروز، اسطوره‌ها و سنت‌ها
آزاده حیدری‌پور، دکتر مرجانه الهی، دکتر مستانه الهی
- ۸۸ آتش، نوید تحقق آرزوهای دل‌های خسته
امیلیا ترسیسیانس
- ۹۰ جلوه‌های کارکردی صلح در آیین نوروز؛ ثبات، عدالت، رهایی
سویل ماکویی
- ۹۲ حاجی فیروز، پیام آور بهار
الهه شایسته رخ
- ۹۳ تبریک عید به متابه هنری مردمی

- ۹۵ عید اصوات در ایران
سلیم سلیمی موید
- ۹۷ مراسم روز علفه و زیارت اهل قبور در استان کرمان
فاطمه رضایور، مریم رهجو
- ۹۸ بررسی انسان‌شناختی نمادهای خوان نورزی در میان زرتشتیان
مریم پهلوان شریف
- ۹۹ نوروز: نوای صلح و دوستی
سازنده علان
- ۱۰۰ نوروز جمشید آغا بهار صلح و عدالت
سارا محمدزاده، مریم خانی میب آبادی
- ۱۰۱ نوروز، صلح و دوستی؛ نیم ساهی م. ش. حتی
علیرضا قبادی
- ۱۰۳ نوروز؛ خشونت پرهیزی و صلح زیستی
محمد مهدی حیدری
- ۱۰۴ آیین‌های نوروزی؛ نماد همدلی و همزیانی
رقیه محمدیاری، شهرزاد دوستی
- ۱۰۶ نوروز و جاودانگی اساطیر
محمد رضا رضایی
- ۱۰۷ استراتژی‌های شعاعی و نقش آن در ایجاد تعامل و تقلیل تضاد...
سید قاسم حسینی
- ۱۰۹ جلوه‌های نوروزی ادب پارسی
مریم عباسی

- ۱۱۰ نمایش‌واره عروسکی آهویچری در حاشیه دریای خزر
سویل ماکویی
- ۱۱۱ مردم‌نگاری نوروز در همدان
عباس فیضی، گردعلی گرمی، بهمن رحیمی
- ۱۱۲ راسم آیینی و بازی‌های نمایشی نوروز در شهرستان قروه
علی رضا یحیی
- ۱۱۴ نوروز پیام‌آور مردم فرهنگ شهرستان شاهرود
صدیقه فاتح
- ۱۱۵ نمادی از پیوند انسان با طبیعت در راسم چهارده‌بدر
گل‌فام شریفی
- ۱۱۶ نوروز و درمان
محمد مکاری
- ۱۱۹ نوروز، شعر شیرین صلح
مینو سلیمی
- ۱۲۰ نوروز خوانی در گیلان
هوشنگ عباسی
- ۱۲۱ نوروز دیروز، نوروز امروز - از منظر کارکردی آیین
خدیجه امامی
- ۱۲۳ نگاهی به کارکردهای نوروز: هویت‌سازی ملی و فراملی...
مهرداد عربستانی
- ۱۲۵ نان‌ها و شیرینی‌های سنتی نوروز

- ۱۲۷ آیین ابرایی جشن بهاران در لرستان
عبدالرضا فریدزاده
- ۱۲۸ نمایش‌های نوروزی از دیر تا هنوز در همدان
محمد نجاری
- ۱۳۰ نوروز در میان قوم ایرانی بلوچ
الهام ملک زاده
- ۱۳۲ مناسک نوروز در ایل قشقایی
منصور نصیری طوسی
- ۱۳۳ نوروز در تبرستان
مهران نوری
- ۱۳۴ گاهشماری در ایران باستان و نوروز
فرید قاسملو
- ۱۳۶ سیزده بدر روز همدلی و صلح در میان مردم شیراز
اعظم موسوی
- ۱۳۸ نقش خدای نبو در سال نو بین‌النهرینی
مریم دارا
- ۱۳۹ خوراک و نوروز، همیاری زنان در پخت سنتی نان شیرین در شیراز
نازنین نوری‌نژادی
- ۱۴۰ آیین «نوروز» در ورزنه
افسانه خاتون آبادی

دیباچه

فرهنگ ایرانی، فرهنگی مانا و پایدار است و سبب این ماندگاری، سه ویژگی انعطاف‌پذیری، تعامل فرهنگی و در نهایت هویت ملی می‌باشد که علیرغم تنوع و تکتب موجود در جامعه امروزی به انسجام ملی کمک نموده است. شناخت فرهنگ است، این سرزمین کهنسال، تنها راه شناخت هویت ملی است و آن نیز عزت ملی را به همراه می‌آورد. زت ملی از گسیختگی فرهنگی ممانعت نموده و سرانجام انسجام و ثروت ملی را فراهم می‌سازد.

در ارتباط با سرد ذکر فعالیت هر پژوهشکده پژوهشگاه میراث فرهنگی و فرهنگی از فرهنگ گسترد ایرانی حسب تکلیف تعیین شده برآن، متمرکز است. عظمت این گستردگی فرهنگ را برآوردن به گونه‌ای است که برای شناخت دقیق آن باید در فرهنگ کشورهای مستقل کنونی استمرار یافته در منطقه نیز تأمل نمود.

با نگرش سریع بر اهداف تشکیل پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و در راستای تحقق آن و فراهم ساختن بستر مناسب برای ارتقای کیفی فعالیت‌های پژوهشی مرتبط و قدرت بخشیدن و پررنگ ساختن جایگاه فرهنگی فراموش شده و احیای هنرهای از یاد رفته این مرز و بوم و همچنین در راستای انجام ششمین وظیفه برشمرده برای پژوهشگاه، گام مصمم این است که از طریق تحقیقات معمول شده در هر یک از پژوهشکده‌ها به ویژه آثاری که حاصل تبعات مشترک پژوهشگاه و موسسات تحقیقاتی و آموزشی همپاراز بین‌المللی به صورت ممکن در وسعت نشر قرار گیرند که ماحصل آن طریقه‌ای است برای کاربردی کردن دانش به منظور رفع نیاز جامعه و تحقق اهداف برنامه استراتژی پژوهشگاه در راستای سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران.

بار دیگر اذعان می‌نمائیم پژوهش عامل و مبنای پیشرفت و توسعه مستمر و پایدار در جامعه امروزی و به بیان ساده اصل حاکم بر جوامع قرن بیست و یکم است؛

لذا برای ایجاد برآیند حاصل از نتایج و تحلیل یافته‌های مرتبط با آن، تدوین و انتشار یافته‌ها و دانش مرتبط با آن و مستندات مربوطه می‌تواند عامل موثری برای شناخت وضعیت حاضر و ابزاری برای بهینه ساختن برنامه‌های دست انجام و نیز راهنمایی برای نسل آینده در راستای شناسایی و معرفی و هویت بخشی ایران باشد.

به علت گستردگی حوزه فرهنگ و تعدد عوامل تاثیرگذار بر آن حرکت در جهت معرفی و شناسایی فرهنگ ملی و میراث مرتبط با آن می‌تواند اولین گام باشد لذا پژوهشگاه بر آن است با همکاری پژوهشگران و استادان این رسالت را انجام دهد و امیدوار است با حرکت در این مسیر دست همیاری و همراهی شما را در دست گرفته تا بتواند گام موثری در این راستا بردارد.

پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری

نخستین زمین‌رین جمهور و زمین سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

نوروز، یکی از برجسته‌ترین و زیباترین چشم‌اندازهای وحدت مردم ایران را در طی تاریخ به نمایش می‌نهد، آنگاه که هرگاه از کهن بودن دوستی و وحدت ایرانیان پرسشی در میان آید، یکی از مثال‌های برجسته این قدمت در نوروز رخ بر می‌نماید و چنین شاهد زنده‌ای، نمایانگر ریشه‌های هر ساله دوستی و وحدت در میان ایرانیان است. با وجود گستره و طیف وسیعی از تنوع فرهنگی در میان اقوام ایرانی، صورت‌هایی کلیدی از وحدت و یکپارچگی در میان آنها همواره قلب‌های آنان را به هم پیوند زده و ریشه‌ای واحد از آنان را نمایان می‌کند. نوروز، زمین‌رین‌های دیگر مردم ایران، عاشورا، رمضان، یلدا و غیره، فلسفه و نگاهی عمیق از وحدت را در بر گرفته و حیاتی واحد از ملت ایران را نقش می‌زنند. در هر سوی سرزمین ایران در میان اقوام ایرانی چون کردها، آذریان، بلوچ‌ها، گیلک‌ها، ترکمن‌ها، لرها و غیره، نوروز زمزمه‌گر وحدت است. وحدتی که نوروز را شکل بخشیده، عناصری به درونی‌ترین کهن سرزمین ایران دارد. نوروز، را می‌توان صدای روح مردم ایران دانست، نیایش و یاد خدا در این آیین آشکارا از معنویت و اخلاق مردم ایران حکایت دارد. نوروز، در آیین‌های خود منجر به استحکام همه صورت‌های مهم از وحدت و یکپارچگی می‌شود، انسجام اعضای خانواده، بستگانی که به دیدار هم می‌روند، افراد یک شهر یا روستا، و اعضای جامعه یعنی شهروندان و سرانجام ملت ایران که احساسی مشترک و بیانی واحد از دوستی و وحدت را به تصویر می‌کشند. نوروز یکی از

حلقه‌های اتصال مردم ایران به هم است، از این رو بزرگداشت نوروز، بزرگداشت یکپارچگی و وحدت مردم ایران است. محتوای آنچه میراث فرهنگی می‌نامیم، با وحدت و انسجام اجتماعی پیوند دارد و یکی از اهداف سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، درک و شناخت میراث فرهنگی و تمدنی ایران، و حفظ و معرفی آن است. اینها همه خود مقوم و تقویت کننده وحدت تاریخی مردم ایران است. برای جشن نوروز، و برگزاری همایش نوروز، میراث صلح، گامی کوچک در حفظ وحدت و یکپارچگی تاریخی مردم ایران و برانگیختن توجه به سرچشمه‌ها و منابع قدرتمند و خردیوش فرهنگ وحدت و یکپارچگی در نزد ایرانیان است. امید است برپایی برنامه همایش علمی یاد شده، گامی در مسیر تقویت یکپارچگی ملت ایران و وحدت کهن و دیرینه دلبخواه نواح ایرانی باشد.

مسعود سلطانی‌فر

اسفند ۱۳۹۴